

HELP kurs za učenje na daljinu:

BORBA PROTIV TRGOVINE LJUDIMA I ZAŠTITA ŽRTAVA TRGOVINE LJUDIMA

Osnovne informacije i sažetak

Trgovina ljudima je ne samo teško krivično delo, već predstavlja i tešku povredu ljudskih prava kojoj su izložene hiljade ljudi svake godine, čak i u Evropi. Svi pokazatelji ukazuju da broj žrtava trgovine ljudima raste. Često u tesnoj vezi sa organizovanim kriminalom, za koji je jedna od najunosnijih aktivnosti, trgovina ljudima mora se suzbijati gde god da se otkrije, s istom rešenošću kao i trgovina drogom i pranje novca..

Delovanje usmereno na suzbijanje trgovine ljudima privlači pažnju svuda u svetu, jer ona ugrožava ljudska prava i podriva osnovne vrednosti demokratskog društva. Odgovor na ovaj kontinuirani napad na čovečanstvo, jedan je u nizu frontova na kojima se Savet Evrope bori za ljudska prava i ljudsko dostojanstvo.

Trgovina ljudima, to hvatanje žrtava u zamku, predstavlja moderan oblik trgovine robljem, odvajkada prisutne širom sveta. Ljudi su roba koja se prodaje i kupuje, od njih se traži da obavljaju prinudni rad, najčešće u industriji seksa, ali i u poljoprivredi, recimo, ili u prijavljenim i neprijavljenim, neuslovnim radionicama i fabrikama gde se radi za mizernu nadoknadu, ili besplatno. Većina identifikovanih žrtava trgovine ljudima su žene, ali ima i muškaraca. Žrtve su mahom mlade, katkad i deca. Jedino što žele je da zarade tek toliko da prežive, ali ih eksploatacija i gramzivost uništavaju.

Da bi bila efikasna, strategija za borbu protiv trgovine ljudima mora da bude utemeljena na multidisciplinarnom pristupu koji obuhvata prevenciju, zaštitu ljudskih prava žrtava i krivično gonjenje trgovaca ljudima, uz istovremeno usklađivanje domaćih propisa, čija primena mora biti ujednačena i delotvorna.

Od kraja osamdesetih naovamo, Savet Evrope je preduzeo niz inicijativa u borbi protiv trgovine ljudima. Kruna tih napora bila je Konvencija Saveta Evrope o borbi protiv trgovine ljudima, koja je usvojena maja 2005. godine i stupila na snagu 1. februara 2008. Osim što trgovinu ljudima proglašava krivičnim delom i predviđa krivično gonjenje počinitelaca, Konvencija državama nameće pozitivnu obavezu da uvedu delotvorne mere kojima bi se sprečila trgovina ljudima i zaštitila prava žrtava trgovine ljudima, kao i da se, u tu svrhu, angažuju u međunarodnoj i saradnji sa civilnim društvom. Konvencija je trenutno na snazi u 46 od 47 država članica Saveta Evrope, kao i u Belorusiji.

Kurs se osim Konvencijom Saveta Evrope o borbi protiv trgovine ljudima, bavi i praksom Evropskog suda za ljudska prava, kao i drugim međunarodnim pravnim instrumentima i primerima dobre prakse na nacionalnom nivou, pri čemu zaštita žrtava trgovine ljudima ostaje centralna tema.

Sve oblasti su obrađene na praktičan način, uz korišćenje prezentacija, interaktivnih panela, testova znanja i vežbi rekapitulacije.

Kurs je nastao 2017. godine.

Ciljne grupe polaznika

Ovaj besplatan onlajn kurs namenjen je, pre svega, pravnicima (sudijama, tužiocima, advokatima ili višim službenicima u sudovima), policiji i drugim državnim organima kao i nevladinim organizacijama koje se bave licima koja su na neki način pogođena trgovinom ljudima.

Struktura kursa (9 modula)

- 1. Uvod i pravni okvir:** problem trgovine ljudima, odgovor Saveta Evrope, Konvencija Saveta Evrope o borbi protiv trgovine ljudima i njeno praćenje.
- 2. Definicije i pravni pojmovi:** definicije i pravni pojmovi sadržani u Konvenciji Saveta Evrope o borbi protiv trgovine ljudima i drugim relevantnim međunarodnim instrumentima.
- 3. Identifikacija žrtava trgovine ljudima:** značaj identifikacije žrtava, obaveze država da identifikuju žrtve, saradnja sa nevladinim organizacijama u procesu identifikacije žrtava.
- 4. Pomoć žrtvama trgovine ljudima:** pravo žrtava na pomoć i podršku i obaveze država u tom smislu, posledice traume i viktimizacije na fizičko i mentalno zdravlje žrtava, minimum standarda brige koju države moraju da pruže žrtvama, pravo na period oporavka i refleksije i pravila primene ovog prava, minimalni uslovi za odobravanje statusa privremenog boravka žrtvama trgovine ljudima.
- 5. Načelo nekažnjavanja:** pravna priroda i domen načela nekažnjavanja, razlika u primeni ovog principa u predmetima koji se tiču dece i u predmetima koji se tiču odraslih osoba, značenje prinude, obaveza država da primenjuju ovaj princip.
- 6. Istraga, krivično gonjenje i prava žrtava:** specifičnost istrage i krivičnog gonjenja u slučajevima trgovine ljudima, značaj zaštite i pomoći žrtvama i svedocima, značaj zaplene i obezbeđenja sredstava od samog početka.
- 7. Kažnjavanje:** kriterijumi koje treba uzeti u obzir prilikom odlučivanja o visini kazne: odmazda, opšta prevencija, posebna prevencija i obeštećenje.
- 8. Obeštećenje žrtava trgovine ljudima:** značaj obeštećenja u slučajevima trgovine ljudima, materijalna i nematerijalna šteta koju pokriva odšteta, izvor odštete (počinilac ili država).
- 9. Povratak i repatrijacija:** međunarodni standardi, uslovi za bezbedan, dostojanstven i, po mogućstvu, dobrovoljan povratak dece žrtava trgovine ljudima, princip nevraćanja.

Nastanak kursa

Ovaj kurs je nastao u okviru Evropskog programa Saveta Evrope za obrazovanje pravnika u oblasti ljudskih prava (HELP; www.coe.int/help), primenom *HELP* metodologije (<http://www.coe.int/en/web/help/help-training-methodology>).

Pristup besplatnom kursu za učenje na daljinu

Kursu pristupate ulaskom na *HELP* platformu za e-učenje na adresi: <http://help.elearning.ext.coe.int/>. Na platformi otvarate svoj nalog, što traje dva minuta. Kurs je dostupan na više jezika.